

Sygn. akt III CSK 170/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Miejskiego Przedsiębiorstwa S.A. w T.
przeciwko P.S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 września 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 29 stycznia 2015 r., sygn. akt I Ca 461/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany P.S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 29 stycznia 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie - XII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 13 sierpnia 2014 r., którym zasądzono na rzecz strony powodowej - Miejskiego Przedsiębiorstwa S.A. z siedzibą w T. kwotę 74.889,19 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

- 1) Czy przepis art. 11a ust. 3 u.s.g. ma takie znaczenie, że w każdym przypadku, gdy w ustawie o samorządzie gminnym pojawia się słowo

„wójt”, to przy wykładni konkretnego przepisu należy przyjąć, że słowo „wójt” zostaje zastąpione odpowiednio wyrazem „burmistrz” lub „prezydent miasta” jak uważa Sąd Okręgowy w Tarnowie i to nawet w przypadku, gdy w przepisie występuje pojęcie „zastępcy wójta”, a więc pojęcie, które nie jest tożsame z „wójtem”?

- 2) Czy przepis art. 411 pkt 2 k.c. stanowi jedynie ustawodawcze superfluum w stosunku do art. 5 k.c. [...], czy jest to przepis o konkretnej treści normatywnej, a wówczas czy jest to przepis szczególny w stosunku do art. 5 k.c., czy też w ogóle nie pozostaje z nim w zbiegu i czy wobec tego stanowi normę, która nakazuje w sprawach dotyczących świadczenia nienależnego inaczej stosować klauzulę zasad współżycia społecznego, a więc nie oceniając zachowań stron, a jedynie samo świadczenie i to czy jego spełnienie czyni zadość zasadom współżycia społecznego?

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Wywód przedstawiony przez skarżącego nie odpowiada powyższym wymaganiom. Po pierwsze Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę na wadliwość sformułowania zagadnienia prawnego w formie pytań do rozstrzygnięcia, czyli wymuszających odpowiedź „tak” lub „nie” na hipotetyczną sytuację zarysowaną przez skarżącego. Prawidłowo skonstruowane uzasadnienie

zagadnienia prawnego powinno przypominać zagadnienie formułowane przez sądy powszechne na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12; z dnia 6 lutego 2014 r., I UK 398/13; z dnia 2 grudnia 2011 r., III SK 28/11 - nie publ.). Po drugie zagadnienie o doniosłym charakterze prawnym musi bezpośrednio dotyczyć przyjętej podstawy prawnej rozstrzygnięcia i nie może stanowić polemiki opartej na kwestionowaniu ustaleń faktycznych sądów *meriti*. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Tarnowie nie wypowiedział się w sposób kategoryczny co do generalnej możliwości zastosowania w podobnych wypadkach art. 5 k.c., lub jej braku, tylko na podstawie przyjętych ustaleń faktycznych ocenił, że w tej indywidualnej sprawie przesłanki zastosowania tego przepisu poprzez nie zostały spełnione, m.in. z uwagi na niedochowanie przez pozwanego należytej staranności. Ocena dowodów i faktów nie może być podstawą zarzutów skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego wobec nieprawidłowego sformułowania w odpowiedzi na skargę (nie powiązania go ze stanowiskiem odnośnie do oceny podstaw przyjęcia, tylko w wnioskiem merytorycznym) podlega oddaleniu.